

den Gang, det første Anlæg kom frem. Jeg skal konstatere dette derved, at skønt jeg var Repræsentant for Thisted By og den omliggende Landtreds, var jeg hele Tiden mod Anlægget, og jeg har hverken deltaget i Hjemmeudvalget og Kommitterer eller her i Rigsdagen ladet mig vælge til Medlem af Jærnbaneudvalget, hvortil jeg kunde være bleven valgt, fordi jeg efter min Overbevisning ansaa det for en Ulykke for Egnen, hvis denne Jærnbane skulde blive anlagt. Nu tror jeg, at Erfaringen har stadfæstet Rigtigheden deraf, og jeg tror fuldt ud, at hvis Jærnbanen var bygget paa de Bettingelser, man den Gang i Egnen var beredvillig til at gaa ind paa, saa vilde Egnen være kommen i en saa hundløs Gæld, at det vilde være meget vanskeligt at beregne, hvorledes man skulde komme ud over den igen. Det forekommer mig ganske vist, at det ser ud til at lignende Forhold kunne opstaa her ved dette Jærnbaneanlæg, hvis man ikke ordner det paa anden Maade. Utsaa finder jeg det meget naturligt og rigtigt, at Thisted By og Thisted Amt have betænkt sig paa at give deres Tilslutning til Banen, saaledes som Forslaget for Tiden foreligger, og jeg fastholder for Thisted By's Vedkommende, at det er meget tvivlsomt, om Byen vilde have nogen Fordel, medens den utvivlsomt vilde have Skade af, at Banen blot blev anlagt til Jjerritslev. Naar Banen skal anlægges til Jjerritslev, kan jeg ikke indse andet, end at det er nødvendigt, at den føres til Thisted, uden hvilket Anlægget efter min Mening vil være meningsløst. Jeg kan ikke undlade at fremsette en bestemt Indsigelse mod den højterede Indenrigsminister, naar han udtalte, at Jjerritslev-Thistedbanen kun havde et Opland af omtrent 1300 Mennesker pr. Banemil. Jeg skal gøre opmærksom paa, at det kan man sige om Jjerritslevbanen, denne Stump Baner, at den ikke har større Opland end det, der ligger ved Banen, men man kan sandelig ikke sige det om en Forbindelsesbane, der kutter igennem et lille Stykke Thistedbane hele Nordjylland sammen med Vestbanerne. Man maa huske paa, at naar Banen fortættes til Thisted, og der derved bliver en Forbindelsesbane med det allerede bestaaende Banenet, saa faar den ikke den lille Strimmel Land, der ligger paa Siden af Banen, men den faar hele Thy og al den handelskommercielle Virksomhed, som ad den Vej søger mod Nord til Bendstjæl og Aalborg, til sit Opland. Det er netop Fordelen ved de større Baneanlæg, som træde i Forbindelse med mange andre Baner, at de

gennem alle de Baneanlæg og Forlængelsesbaner, som kutter sig til dem. Utsaa mener jeg det givet, at hvis Banen kun føres til Jjerritslev, kan den Stump Baner ikke gøre Regning paa andet Opland end det, der ligger umiddelbart ved Banen, medens den derimod, naar den føres til Thisted, faar ved at træde i Forbindelse med hele det store Statsbanenet, al den Tilførsel, som naturlig vil søge denne Vej. Saa blev der sagt af den højterede Minister, at naar Kommunerne skulde haade anlægge og drive Banen, vilde de blive mere nøjeregnende med Udgifterne. Ja, men det skulde dog forundre mig, om den højterede Minister med sin store Erfaring og sit skarpe Blik ikke har set, at Kommunerne og Befolkningen ere fuldstændig ude af Stand til at gøre disse Beregninger. Naar først en saadan Jærnbaneanstalt driver en Befolkning, er den fuldstændig ude af Stand til at gøre en Beregning saa rives den med af de dummeste Planer og gaar ind paa de allerløseste Overslag. Jeg kan tale af Erfaring med Hensyn til andre lignende Arbejder. Jeg tænker paa den Tid, da man blev telegrafal og vilde have Telegraflinier til hver lille By og hver lille Station. Jeg har bygget alle de private Linier, som ere byggede i Danmark indtil 1858, og hvert Sted, jeg kom, forelagde man mig Overslag, hvorefter Telegraflinier vilde kunne bære sin Drift og saa endda kunne bære mindst 5 pCt. om Aaret. Det var ved dem alle sammen. Jeg sagde: Men hvorpaa kunne I bygge det? Ja, man kalkulerede, at Telegraflinier vilde blive benyttet saa og saa meget, og saa beregnede man Udgifterne og Indtægterne saaledes, at det alturaa slog til med de 5 pCt. Jeg sagde, at jeg tvivlede paa, at Telegraflinier blot vilde bære Udgiften til sin egen Station, end sige til Liniens Vedligeholdelse og Forrentning, og det viste sig ogsaa med mange af dem, at de ikke kunde bære Udgifterne til at holde deres egne Stationer. Der blev saa en almindelig Hylen over det hele Land, som tilsidst blev saa stærk, at Regeringen godmodig gik ind paa med Rigsdagens Samtykke at lobe Linierne og derved bringe dem ud af den uheldige Situation. Her foreligger nu et Spørgsmaal af en ganske anden og større Betydning, nemlig med Hensyn til Jærnbaner. Hvor mange Jærnbaner har man ikke allerede set anlagt med glimrende Udgifter og Overflig, hvorefter det vilde være en ret Fordel at saa sine Penge anbragte i Jærnbaner. Resultatet er saa blevet, at de ikke alene ikke fik en Dre i Rente, men de have faaet en Driftsbyrde paa Halsen, som